

konstrukci tvořenou četnými křivými jámami zahluženými do podlahy chaty. Keramický inventář je výrazně chudší oproti předchozímu období, častěji se ovšem objevují železné předměty a bronzové ozdoby (součásti oděvu – spony, prsten). Zajímavostí je část náramku ze švartry.

Literatura

Bíško, R. 2024: Hustopeče (k. ú. Hustopeče u Brna, okr. Břeclav).

Přehled výzkumů 65(1), 225–226.

Summary

Part of a Hallstatt and La Tène settlement (Fig. 4) was uncovered during a rescue archaeological excavation in the 'Záhume-nice' field (Hustopeče u Brna cadastral area, Břeclav District), revealing various subsurface features and 20 dwellings. One Hallstatt-period storage pit contained a burial (H800). In addition to pottery, bronze and iron artefacts were also recovered at the site.

Richard Bíško

Litovel (k. ú. Unčovice, okr. Olomouc)

„Újezdy“.

Doba laténská. Místo sběru. Průzkum detektorem kovu. Průzkum.

Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Olomouci, přír. č. 29/2024.

Lokalizace: WGS-84: 49.6687967N, 17.0989306E

V roce 2015 se podařilo získat bronzový závěsek opasku (obr. 5), který pak nálezcé po dobu několika let nosil jako pří-věsek na kožené šňůrce. Po konzultaci s archeologem J. Hala-mou jej odevzdal do Vlastivědného muzea v Šumperku, p. o., ale později byl tento artefakt předán do Vlastivědného muzea v Olomouci. Podle zaznamenaných souřadnic leželo místo ná-lezu v areálu dnešní firmy Cutco Steel s. r. o. v Unčovicích. Jde o rovinatou polohu při západním okraji této obce. Nadmořská výška se zde pohybuje kolem 232 m.

Nalezený bronzový závěsek má tělo ve tvaru masivní ku-želky se zaoblenou koncovou částí. Závěsné očko od zbytku těla odděluje vývalek. Celková délka artefaktu je 28 mm. Podle typologie opaskových závěsků od L. Bedáně můžeme exemplář z Unčovic přiřadit k jím vyčleněnému podtypu Zv-1a2. Těži-ště výskytu těchto kuželovitých závěsků je kladeno do stupňů LT C1 – LT C2. Dodejme ještě, že podobné nálezy známe z blíz-kého Nákla nebo Palonína (Bedán 2021, 20–21, mapa 3; Johan-čík 2024, 229, obr. 15). Popsaný závěsek z Unčovic doplňuje naše aktuální poznatky o osídlení v mladší době železné na Litovel-sku (k tomu Hlubek 2018; Hadrava 2021).

Obr. 5. Litovel. Bronzový opaskový závěsek.
Foto L. Hlubek.

Fig. 5. Litovel. Bronze belt pendant.
Photo by L. Hlubek.

Literatura

Bedán, L. 2021: *Opasky z mladší doby železné ve střední Evropě.*

Rkp. diplomové práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie. Uloženo: Ústřední knihovna Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

Hadrava, V. 2021: Litovel (k. ú. Nasobůrky, okr. Olomouc).

Přehled výzkumů 62(1), 274.

Hlubek, L. 2018: Mladší doba železná. In: K. Konečný (ed.): *Litovel.*

Dějiny města 1. Od nejstarších dob do roku 1918. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci pro město Litovel, 53–55.

Johančík, R. 2024: Palonín (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů 65(1)*,

228–229.

Summary

In 2015, a bronze belt pendant (Fig. 5) was discovered during a metal detector survey in Unčovice (Olomouc District). The artefact, donated to the Regional Museum in Olomouc, is dated to the LT C1 – LT C2 phases.

Lukáš Hlubek

Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov)

Ul. K Poli, parc. č. 607.

Střední doba laténská (LT B–C1). Pohřebiště, sídliště. Plošný odkryv.

Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Komenského

v Přerově, p. o.

Lokalizace: S-JTSK: -537182.7, -1137798.28; -537169.7, -1137796.03; -537052.69, -1137992.81; -537052.44, -1137992.68

V září až listopadu 2024 uskutečnili pracovníci Archeolo-gického centra v Olomouci záchraný archeologický výzkum na stavbě nové komunikace k rodinným domům. Dosud neznámá lokalita je situovaná na východním okraji obce na mírném svahu obráceném k jihu s nadmořskou výškou 215–217 m. Stavba na ploše 14 × 330 m zachytila 309 sídlištních objektů a 51 hrobů z neolitu, z období popelnicových polí, laténu a střední doby hradištní (viz oddíly Neolit, Doba bronzová).

Velkým překvapením se stal objev laténského žárového po-hřebiště s cca 31 hroby, které byly situovány ve vyšší části lo-kality s nadmořskou výškou 216 m. První kovové nálezy byly identifikované při archeologickém dohledu skřívky realizované Z. Schenkem z Muzea Komenského v Přerově, p. o. V šedé hli-nité vrstvě mocné 0,1 m, nasedající na podloží, byly detektorem kovů zachyceny zlomky bronzů z narušených hrobů (náramky a kování). Po strojním i ručním dočištění plochy skřívky byly identifikovány jednotlivé hroby. Měly podobu nádob zapuště-ných do šedé vrstvy či podloží a obsahovaly kremaci a zlomky rozlámaných kovů, nebo se jednalo o mělké oválné či obdélné jamky a jámy. Výplň hrobových jam tvořil tmavý hnědošedý hli-nitý zásyp s drobnými zlomky přepálených kostí. Ve výplni byly nalezeny drobné fragmenty ozdob z bronzů a železa (náramky, spony). Keramika se objevila v podobě drobných fragmentů, v hrobu H7 byla dochována celá nádoba se zlomky dalších tří kusů. Zvláštní postavení měl hrob H21 s železným mečem, ko-pím, opaskem a zlomky nádoby (obr. 6). Dle nálezů můžeme po-hřebiště datovat do stupně LT C1.

Kromě hrobů se ve spodní části plochy podařilo prozkoumat i jeden sídlištní objekt (zásobníci) s nálezy velkých kusů maza-nice a keramiky.

Obr. 6. Přerov. Žárový laténský hrob H21 s nálezy meče, kopí, opasku a keramiky. Foto M. Kalábek.

Fig. 6. Přerov. Cremation burial H21 from the La Tène period with sword, spear, belt, and pottery fragments. Photo by M. Kalábek.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

In autumn 2024, an excavation of a Neolithic settlement in K Polí Street (Dluhonice cadastral area, Přerov District) yielded 31 cremation burials and one settlement subsurface feature dated to the Middle La Tène period. Of particular note is Grave H21, which contained an iron sword, a spear, a belt, and a pottery fragment (Fig. 6).

Marek Kalábek, Lukáš Šín, Zdeněk Schenk

Sobotovice (okr. Brno-venkov)

Severozápadně od obce, parc. č. 1118.

Časná doba laténská (LT A). Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.0636281N, 16.5511661E

Záchranný archeologický výzkum byl proveden při stavbě nové opravárenské haly vozidel pro AUTOSERVIS Nevěděl. Předmětná plocha se nachází na mírném východním svahu, cca 500 m severovýchodně od středu obce, mezi silnicí Sobotovice–Syrovce a potokem Syřůvkou. Stavba nebyla včas ohlášena a byla zjištěna v době, kdy již byla provedena skrývka ornice.

Tato dosahovala geologického podloží pouze v severní části stavby, na zbytku plochy, kde skrývka nebyla dokončena, byla provedena detektorová prospekce (viz oddíl Doba římská a doba stěhování národů). V severní části plochy bylo postupně zachyceno několik archeologických objektů, které byly prozkoumány. Vedle patrně stavební či menší exploatační jámy bylo odkryto také torzo zemnice s dvěma sloupy/kůly na středové ose a několika dalšími přilehlými sloupovými jámami. Poměrně nevýrazný materiál je možné datovat do časně laténské doby.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

Several subsurface features, including part of a pit house dated to the Early La Tène period, were uncovered during a rescue archaeological excavation north-west of Sobotovice (Brno-Country District).

Ivan Čížmář

Tovačov (okr. Přerov)

„Nad Hliníkem“, „Hrad'ouch“, parc. č. 362/54.

Doba laténská. Sídliště. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezů: Muzeum Komenského v Přerově, p. o., přír. č. 19/2024.

Lokalizace: Nepublikováno z důvodu ochrany lokality

V roce 2017 byla spolupracovníkem Muzea Komenského v Přerově, p. o., T. Kulíškem během preventivní detektorové prospekce v prostoru zemědělsky obdělávané polykulturní archeologické lokality v poloze „Nad Hliníkem“ v severní části katastrálního území města Tovačova na Přerovsku nalezena unikátní soliterní zoomorfní plastika z doby laténské.

Místo nálezů se nachází na pravobřežní straně řeky Moravy při severním okraji nápadné terénní elevace, mírně převyšující okolní říční nivu, severozápadně od archeologické lokality zvané „Hrad'ouch“, nacházející se v místě zaniklého hliníku při západním okraji Hradeckého rybníka (Červinka 1902, 81; Gottwald 1909, 78). Nadmořská výška nálezové polohy činí 205 m.

V případě zoomorfní plastiky se jedná o unikátně ztvárněnou figurku divokého prasátka – kance (obr. 7). Její rozměry jsou následující: celková délka 24 mm, maximální šířka 13,9 mm. Výška figurky (bez boltců) činí 15 mm a hmotnost 15,29 g. Celkově působí drobná plastika kanečka velmi pitoreskním dojmem, který umocňuje ztvárnění protáhlého prasečího rypáčku s velkými nozdrami a mírně otevřenou tlamou. Nápadné jsou rovněž dopředu vzpřímené boltce, pod nimiž jsou umístěna očička v podobě dvou malých kruhových důlků. Hřbet zvířete tvoří podélnou osu kopířící linii páteře od hlavy až po ocas, přičemž je zdůrazněn tzv. hřeben ohraničený po stranách žlábkou, od kterých vybíhají šikmé rýžky kladené hustě vedle sebe. Ty imitují srst tvořenou u divokých prasat hustými štětini. Z původních čtyř malých nožek se do současnosti dochovaly pouze dvě. Povrch figurky je nyní pokryt světle zelenou patinou.

Keltové považovali některá zvířata za posvátná a přisuzovali jim náležitý symbolický význam, což se promítlo také v produkci drobné figurální plastiky znázorňující oblíbená zvířata, např. jelena, koně, psa či vodní ptáky. Často zobrazovaným zvířetem byl rovněž kanec jako symbol síly, odvahy i plodnosti. Původní účel figurek zvířat nebyl dosud jednoznačně určen. Mohlo